מתנהג בחסידות

תשובות וביאורים
במנהגי חסידות חב"ד

"מנהג ישראל (חב"ד) תורה הוא"

מהדורה ראשונה

יום הבהיר כ"ח ניסן - שלושים שנה להכרזת הרבי: "עשו כל אשר ביכולתכם
להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש"

עיצוב ועימוד:

טל: 8502771-8(0) 972+
www.chazak.co.il
office@chazak.co.il

כל הזכויות שמורות © All rights Reserved
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט,
אין להעתיק, לצלם, לתרגם או לאחסן במאגר מידע אלא ברשות
מפורשת בכתב מהמו"ל

פתח דבר

"יצווה ה' חסדו ובלילה שירו עמי" ב"ה זיכנו ה' יתברך ובחסדו הגדול היטיב עמנו עפ"י הוראות הרבי בהזדמנויות שונות להו"ל קובצי חידושי תורה גם בגיל צעיר[1]. ב"ה זיכנו ה' יתברך להו"ל חיבור ובו מאגד את עיקרי מנהגי חב"ד שיש עליהם שאלות בקרב שאר עמך ישראל "ספרדים ואשכנזים" וכן בחיבור זה הבאנו ג"כ כמה מנהגים שאין הם ברורים דיים גם בקרב חסידי חב"ד ובעז"ה שנזכה לדעת כל מנהג לאשורו על בוריו ולדעת ג"כ מה להשיב לשואלים על דבר מנהגים אלו.

בעניין הנ"ל כותב הרבי (ש"פ משפטים מבה"ח אדר תשד"מ) וז"ל:

---

1. האם מותר להו"ל חידושי תורה בגיל צעיר?

הרמ"א כותב (יו"ד רמ"ב סל"א): "אין לאדם להורות עד ארבעים שנה" - וזאת כדי שיוכל למלאת כריסו בש"ס ופוסקים. ולכאורה זה גם נפק"מ אלינו שאסור להוציא ספר בגיל צעיר - שהוצאת דינה כהוראת דין.

א"כ מה ההיתר לכתוב?

הרבה מהאחרונים לא כתבו דין זה למעשה ואחד הטעמים לכך הוא: (שו"ת הרדב"ז ח"ו ב אלפים קמ"ז): שדין זה נאמר רק על זמן התלמוד שלא הספרים מצויים אך בזמננו שהספרים מצויים "אין הדבר תלוי בשנים" להעיר שדעת מרן השו"ע שמותר להורות אף פחות מגיל ארבעים - לבני ספרד אין לחוש לזה ומותר להורות אף בגיל צעיר.

וע"פ דברי הרמ"א עכ"פ נראה דהוא הדין שיש להימנע מלהו"ל קבצי תורה לבחורים הקטנים מגיל ארבעים וכן מצינו לגדולי עולם שתיקנו שמי שלא הגיע לגיל ארבעים לא ירים ידו להו"ל חידושי תורה.

אמנם גם בזה מצינו מקלים, ובנוסף: ישנם גם אופני קולא כגון אם המחבר אינו מחדש חידושים אלא רק מלקט - ונראה דאף שמלקט "בקו" מסויים ועפ"ז פוסק את ההלכה ג"כ מותר. (וראה עוד בפסקים ותשובות).

הרבי כמוזכר עודד רבות להו"ל קבצי תורה. אמנם מעורר הרבי שבעקבות כך, אין לסמוך על כל אחד שמו"ל ספר. ומאידך גיסא בעקבות ירידת הדורות צריך לחפש איך ניתן להוסיף בבחינת "יגדיל תורה ויאדיר" ובתוספת חיות ותענוג בלימוד הן לעצמו והן לאחרים ולכן גם למוציאים החוברות פשוט שהחידושים הינם צריכים להיות ע"פ כללי ההוראה (תורת מנחם תנש"א ח"ג ע' 275)- לכן נראה דמותר להו"ל חידושי תורה ובדורותינו אלה ואף רצוי.

ולכן למסקנא: נראה דאין חשש להו"ל קבצי תורה בגיל צעיר. במיוחד לבני ספרד.

"בדורות שלפנינו היו ראשי-ישיבות מחדירים ופועלים אצל התלמידים חיות והתלהבות אבל כיום "אכשור דרא" (בתמיה?!) - מצב הוא לדאבוננו שראשי ישיבות אינם מחדירים לתלמידיהם חיות והתלהבות במידה הראויה ולכן יש צורך לחפש דרכים נוספות לפעול אצל תלמידים תוספת חיות בלימוד התורה ואחד הדרכים בזה - כאשר התלמיד יודע שמזמן לזמן צריך לומר חידוש תורה בפני חבירו בישיבה הרי זה מוסיף בו חיות בלימוד התורה... **מן הראוי להעלות חידושים אלו על הכתב להדפיסם בקובץ מיוחד ע"מ לפרסם ולהפיץ זאת בכל מקום ומקום ועי"ז - יגדיל תורה ויאדיר".**

"ועוד עניין בזה מכיוון שלדאבוננו יש לנו עסק עם מלעיגים-ולפעמים אפילו עם כאלה שלמטה מזה וכו' לכן כאשר יצאו לאור "קובצי תורה" מפרי עטם של תלמידי הישיבות החסידיות- תהיה זו עובדה - תשובה - מוחצת לכל אלו שמנסים ליצור תדמית שבישיבות החסידיות לא עוסקים בלימוד התורה כדבעי כביכול, ולמרות שדובר בזה כמה פעמים ועד שהתעוררות זו חדרה גם לישיבות אחרות, בכל זאת כאשר באים לידי מעשה בפועל ויהודי בא בטענה כזו, מתבלבלים לגמרי ואינם יודעים מה להשיב...".

וכמו כן בנוגע לטענות שנשמעות מפעם לפעם וביניהם שבישיבות חסידיות לא מקפידים על (כביכול) "כבוד התורה" וזאת למרות העובדה שהכל יודעים שההפך הוא הנכון".

[2]בעמדנו בערב יום הבהיר כ"ח ניסן - היום בו הרבי הכריז: "עשו כל אשר ביכולתכם להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש" - שנת ה'תשפ"א. רוצים אנו להוציא קובץ זה ומקווים שבעז"ה יהיה זה לנחת רוח לרבי וכן לתת מתנה לרבי (עד כמה שניתן) ומקווים שקובץ זה יהווה עוד נדבך והוספה לפעולה של קירוב משיח צדקנו.

וכפי הידוע שזה שמוציאים לאור קבצי תורה ע"י זה מזרזים את ביאת משיח צדקינו וכפי שאמר הרבי[3]: "שההוראה למעשה בפועל שהזמן גרמא היא בהכנה מעין ודוגמא ומביאה בפועל ממש לקיום היעוד תורה חדשה מאיתי תצא, ובפשטות: התחדשות בהוספה בלימוד התורה מתוך חיות

2. משיחת יום ב' פ' וישב, י"ט כסלו, ה'תשי"ט.

3. ספר השיחות התנש"א ערב חג השבועות ח"ב עמוד 561 ואילך.

ותענוג עד **שמתחדשים חידושים בתורה** כולל במיוחד התחדשות והוספה בלימוד והפצת פנימיות התורה שנתגלתה בתורת החסידות מעין ודוגמא וטעימה מתורתו של משיח שלכן על ידי זה מזרזים וממהרים ופועלים ביאת דוד מלכא משיחא, ולא נותר לנו אלא לבקש ולזעוק לקב"ה **שנזכה עכשיו לקבלת המשיח והגאולה האמיתית והשלימה תכף ומיד ממש** ("יעוד ברגע שלפני זה").

בעז"ה כולנו תפילה שלא ניכשל הן בחיבור זה בדבר הלכה ובעז"ה שנזכה להו"ל עוד חיבורים וכל רצוננו הוא לעשות רצון אבינו שבשמיים ולגרום נחת רוח לכ"ק הרבי נשיא דורנו.

תודתנו נתונה בראש ובראשונה לאבינו מלכנו הקב"ה, ושנזכה להמשיך בדרך ה' ובדרך האבות הקדושים ולקיים את השליחות הראויה לקבלת פני משיח צדקנו, ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

ברצוני להודות מקרב-לב לאבי מורי ורבי ואמי מורתי המכוונים מחנכים תומכים מסייעים ועוזרים בידי בכל מכל כל הן ברוחניות והן בגשמיות מעל ומעבר ה' ישלם שכרם בכל הברכות האמורות בתורה כן יהי רצון. וכן לכל משפחתי שעודדו ועזרו. ויזכם ה' לראות ולקבל את פני משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

וכן ברצוני להודות לכל אלו שעזרו ושסייעו בהו"ל של קובץ זה.

תיושע יהודה וישראל ישכון לבטח בארצנו הקדושה ויראנו בשובו לציון ובשוב ה' שבות עמו - פלטינו וארמונו של מלך, כן תגאלנו בקרוב ממש ונחזה בשוב ה' את שיבת ציון.

תקוותנו שיהיה קובץ זה לנחת רוח לאבינו רועינו כבוד קדושת אדמו"ר נשיא דורנו בזכות ההתעסקות בהוספה בתורה נזכה בקרוב ממש לקיום היעוד דמלאה הארץ דעה את הוי' וישמיענו נפלאות מתורתו תורה חדשה מאיתי תצא בגאולה האמיתית והשלמה תיכף ומיד ממש.

בברכת התורה: אברהם בן לאאמו"ר דוד חי ואמי מורתי שתחיה אלחדאד.

הסכמת הרב אליהו אברז'ל שליט"א ראב"ד קרתא דירושלים:

Rabbi Eliyahu Abergel
Chief Judge of Rabbinical Courts
Jerusalem

הרב אליהו אבירז'ל
ראש אבות בתי הדין הרבניים ירושלים
מחבר שו"ת 'דברת אליהו' ח' חלקים

ב"ה

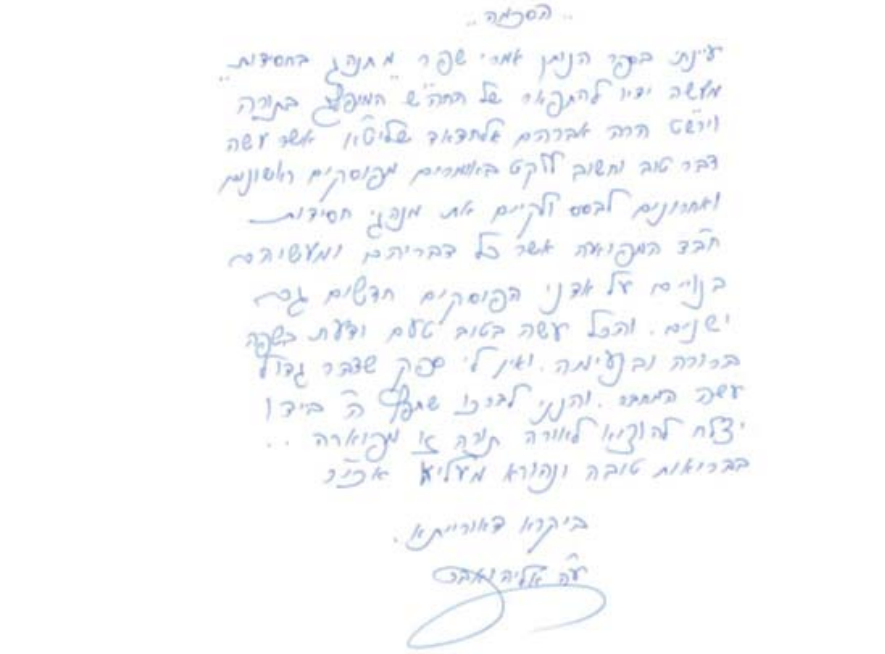

21 Dan Street, Jerusalem
Tel: 02-6724822 Fax: 026727369

רח' דן 21, שכונת בקעה, ירושלים
טל: 02-6724822 פקס: 026727369

הרב יצחק יהודא ירוסלבסקי שליט"א - אב בית דין רבני חב"ד:

Rabbai Y. Yaruslavski
Rabbai of Nachlat Har Chabad
Kryat Malachi

הרב יצחק יהודא ירוסלבסקי
רב ומו"א נחלת הר חב"ד
קרית מלאכי ארה"ק ת"ו

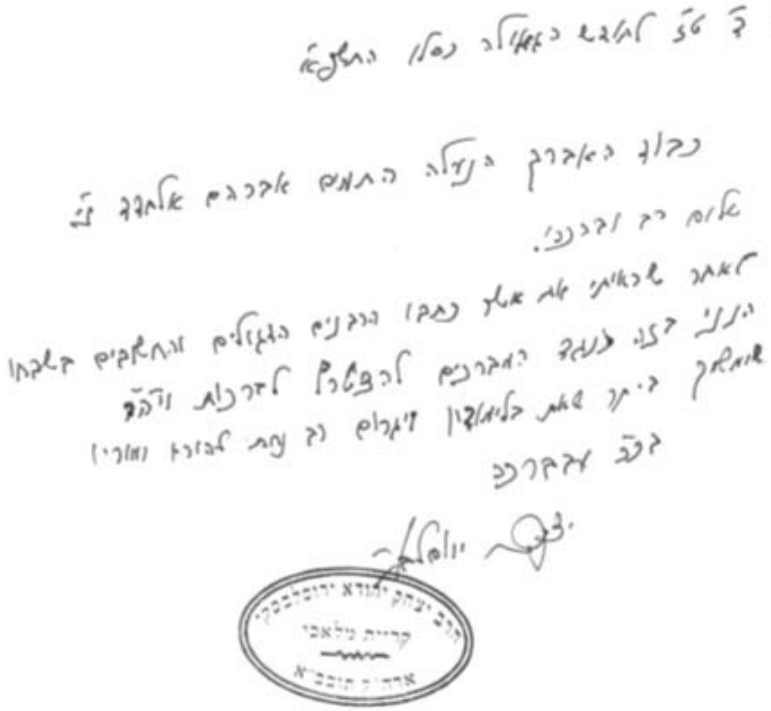

קרית מלאכי נחלת הר חב"ד 177/8 מיקוד 83033 ת.ד. 515
טל:08-8584611 • פקס:08-8600182 Fax: